

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เมื่อวันที่ 28 พฤศจิกายน 2515 “...เยาวชนทุกคนมีได้ต้องการทำตัวเองให้ตกต่ำหรือเป็นปัญหาแก่สังคมประการใด แท้จริงต้องการจะเป็นคนดี มีความสำเร็จ มีฐานะ มีเกียรติและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างราบรื่น แต่การที่จะบรรลุถึงจุดประสงค์นั้น จำเป็นต้องอาศัยคำแนะนำ ควบคุมให้ดำเนินไปโดยถูกต้อง ในฐานะหน้าที่เป็นครู เป็นอาจารย์ เป็นผู้บริหารการศึกษา ท่านจะช่วยเขาได้มากที่สุด เพราะมีส่วนควบคุม ดูแลใกล้ชิดอยู่ทุก ๆ ด้าน รongลงมาจากบิดา มารดา...” (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2547 : ข) นอกจากนี้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 27 บัญญัติว่าบุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมาย มีสิทธิและเสรีภาพและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ววรรค 3 การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลไม่ว่าด้วยเหตุความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรมหรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือเหตุอื่นใดจะกระทำได้ มาตรา 54 รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ววรรค 4 การศึกษาทั้งปวงต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญตามความถนัดของตนและมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศไทย (บุญศรี ไพรัตน์, 2560 : 7 – 8,14)

นอกจากนี้สืบเนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 65 กำหนดให้รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล รัฐจึงได้จัดทำยุทธศาสตร์ของชาติที่กำหนดเป้าหมายอนาคตประเทศไทยในระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) โดยกำหนดวิสัยทัศน์ประเทศไทยว่า “ประเทศไทย มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”(ราชกิจจานุเบกษา, 2561 : 4) ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ คือ ยุทธศาสตร์ที่ 3 ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ โดยมีเป้าหมายการพัฒนากคนในทุกมิติและทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีคุณภาพ พร้อมสำหรับวิถีชีวิตในศตวรรษที่ 21 ประกอบกับสภาพพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้จัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 -2564) เพื่อเป็นแผนหลักในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยในระยะ 5 ปี โดยมุ่งเตรียมความพร้อมและวางรากฐานในการยกระดับประเทศไทยให้เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ จำนวน 10 ยุทธศาสตร์ โดยมียุทธศาสตร์ที่ 1 การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ เป้าหมายข้อ 3 คนไทยมีการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากลและมีความสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง กระทรวงศึกษาธิการโดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาในฐานะหน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ จึงได้จัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579 ขึ้นเพื่อวางกรอบเป้าหมายและทิศทางการจัดการศึกษาของประเทศ โดยมุ่งจัดการศึกษาให้คนไทยทุกคน

สามารถเข้าถึงโอกาสและความเสมอภาคในการศึกษาที่มีคุณภาพ พัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ พัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะในการทำงานที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงาน และการพัฒนาประเทศ โดยกำหนดวิสัยทัศน์แผนการศึกษาชาติว่า “คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21” ซึ่งถือว่าเป็นแนวทางการพัฒนาคนไทยให้เป็นพลเมืองดี มีคุณลักษณะ ทักษะและสมรรถนะที่สอดคล้องกับบทบาทของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ เพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณธรรม จริยธรรม รู้รักสามัคคีและร่วมมือกันกำลังมุ่งสู่การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560 : ฉ) สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560–2564) มีหลักสำคัญคือ “ยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา” มุ่งสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีสำหรับคนไทย พัฒนาคนให้มีความเป็นคนที่สมบูรณ์ มีวินัย ใฝ่รู้ มีความรู้ มีทักษะ มีความคิดสร้างสรรค์ มีทัศนคติที่ดี รับผิดชอบ ต่อสังคม มีคุณธรรมจริยธรรม พอเพียง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560 : 10)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 หมวด 1 มาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นคนที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553 : 4) หมวด 4 มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ มาตรา 26 ให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียน โดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกต พฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและการทดสอบควบคู่ไปกับกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553 : 7-8, 19) พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 มาตรา 22 การปฏิบัติต่อเด็กไม่ว่ากรณีใดให้คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นสำคัญ และไม่ให้มีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม และมาตรา 40 เด็กที่พึงได้รับการคุ้มครอง ประกอบด้วยเด็กที่ถูกทารุณกรรม และเด็กที่เสี่ยงต่อการกระทำผิด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2556 : 9)

การพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรมและวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามที่สังคมมุ่งหวังไว้ โดยผ่านกระบวนการทางการศึกษานั้น นอกจากจะดำเนินการด้วยการส่งเสริมสนับสนุนนักเรียนแล้ว การป้องกันและการช่วยเหลือแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งของการพัฒนานักเรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553 : 32) เนื่องจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมากทั้งด้านการสื่อสารเทคโนโลยีต่างๆ ซึ่งนอกจากส่งผลกระทบต่อผู้คนในเชิงบวกแล้ว ในเชิงลบก็มีปรากฏเช่นกัน เป็นต้นว่า ปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาการแพร่ระบาดของสารเสพติด ปัญหาการแข่งขันในรูปแบบต่างๆ ปัญหาครอบครัว ซึ่งก่อให้เกิดความทุกข์ ความวิตกกังวล ความเครียด มีการปรับตัวที่ไม่เหมาะสมหรืออื่นๆ ที่เป็นผลเสียต่อสุขภาพจิตและสุขภาพกายของทุกคนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งก่อให้เกิดสภาวะวิกฤตทางสังคม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551 : 5) ดังนั้น ภาวะความสำเร็จที่เกิดจากการพัฒนานักเรียนให้เป็นไปตามที่มุ่งหวังนั้น จึงต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

โดยเฉพาะบุคลากร ครู ทุกคนในโรงเรียน ซึ่งมีครูที่ปรึกษาเป็นหลักสำคัญในการดำเนินการต่างๆ เพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิดด้วยความรักและเมตตาที่มีต่อศิษย์และภาคภูมิใจในบทบาทที่มีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนให้เติบโตองงาม เป็นบุคคลที่มีคุณค่าของสังคมต่อไป

การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่สถานศึกษาจะต้องนำไปปฏิบัติให้เกิดผลกับนักเรียนอย่างเป็นระบบต่อเนื่องและยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2547 : คำนำ) สถานศึกษาในฐานะที่เป็นหน่วยงานที่ต้องรับผิดชอบในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้เรียนและแก้วิกฤติสังคม จึงควรนำกระบวนการจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของตนเอง โดยมุ่งหวังให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกคนร่วมมือกันดำเนินงานและที่สำคัญที่สุด คือ บทบาทของผู้บริหารที่ต้องเอาใจใส่ดูแลนักเรียนในความดูแลทุกคนอย่างเต็มความสามารถ ด้วยความรัก ความเอื้ออาทรและความเข้าใจอย่างถ้อยมิตร เพื่อให้ความช่วยเหลือได้ทั้งในเชิงสร้างเสริมภูมิคุ้มกันและป้องกันไม่ให้เกิดปัญหา การส่งเสริมการพัฒนาตามศักยภาพตลอดจนสามารถแก้ไขปัญหาเบื้องต้นได้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551 : 5) และกระทรวงศึกษาธิการ ได้ตระหนักและเห็นความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชน จึงได้ร่วมมือกับกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข กำหนดนโยบาย แผนงาน โดยใช้กระบวนการทางการศึกษา มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ คือ นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลือและส่งเสริมพัฒนาเต็มตามศักยภาพ เป็นคนที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา โดยได้จัดทำระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้มีกระบวนการทำงาน ที่เป็นระบบ มีความชัดเจน มีการประสานความร่วมมือของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายในโรงเรียนและนอกโรงเรียน รวมทั้งมีวิธีการกิจกรรมและเครื่องมือต่างๆ ที่มีคุณภาพในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน อันส่งผลให้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนประสบความสำเร็จ โดยดำเนินการตามกระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการปฏิบัติงาน มีองค์ประกอบสำคัญ 5 ประการ ดังนี้ (1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล (2) การคัดกรองนักเรียน (3) การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน (4) การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่นักเรียน และ (5) การส่งต่อในการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่นักเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2559 : 14)

ดังนั้น กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงได้ให้ดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นรูปธรรม โดยกำหนดจุดเน้นเพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติ อันจะนำไปสู่การพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลืออย่างจริงจังต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพมากขึ้น ในแต่ละช่วงปี ดังนี้ (1) พ.ศ. 2550-2552 เป็นปีแห่งการช่วยเหลือนักเรียน (2) พ.ศ. 2553 - 2554 เป็นปีแห่งการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างรอบด้าน (3) พ.ศ. 2555-2556 เป็นปีแห่งการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้พ้นภัยยาเสพติด (4) พ.ศ. 2557-2558 เป็นปีแห่งการดูแลช่วยเหลือและคุ้มครองนักเรียน และ (5) พ.ศ. 2559-2561 เป็นปีแห่งการรักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น การกำหนดจุดเน้นในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในแต่ละปี เพื่อเป็นแนวทางหลักหรือประเด็นสำคัญและสะดวกต่อการจดจำ ดำเนินการ และเพื่อรณรงค์ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการพัฒนาการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีความเข้มแข็ง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552 : 10)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้สามารถเรียนรู้ได้อย่างประสบผลสำเร็จ มีสมรรถนะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามเจตนารมณ์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 รวมทั้ง

การเฝ้าระวังปัญหานักเรียนออกกลางคันและปัญหาพฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียน ซึ่งมีระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นทางการ มีขั้นตอนเพื่อให้นักเรียน ครู ผู้ปกครองนักเรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมแรงร่วมใจช่วยเหลือพัฒนาส่งเสริมนักเรียนอย่างต่อเนื่อง โดยยึดสายใยและความผูกพันระหว่างครูและศิษย์ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตนักเรียนให้มีทักษะดำรงชีวิตอยู่รอดปลอดภัยในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้อย่างมีความสุข ซึ่งภารกิจหลักที่สำคัญประการหนึ่งของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลด้วยวิธีการเยี่ยมบ้านนักเรียนซึ่งจะช่วยให้ครูได้ทราบชีวิตความเป็นอยู่และสภาพแวดล้อมทางบ้านของนักเรียน โดยการพบปะสนทนากับผู้ปกครองนักเรียนเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น เจตคติซึ่งกันและกัน ตลอดจนจนเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบ้านกับโรงเรียนทำให้ครูได้ข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนอย่างชัดเจน เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียนได้ถูกต้องยิ่งขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2559 : 6-8)

โรงเรียนวัดราชโอรส เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ ประเภทสหศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ตั้งอยู่เลขที่ 4 ซอยเอกชัย 4 แขวง บางค้อ เขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร 10150 จัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย ปีการศึกษา 2561 มีนักเรียน จำนวน 2,706 คน มีผู้บริหาร จำนวน 5 คน ครู จำนวน 119 คน รวม 124 คน ปีการศึกษา 2562 มีนักเรียน จำนวน 2,759 คน มีผู้บริหาร จำนวน 5 คน ครู จำนวน 135 คน รวม 140 คน ปีการศึกษา 2563 มีนักเรียน จำนวน 2,929 คน มีผู้บริหาร จำนวน 5 คน ครู จำนวน 130 คน รวม 135 คน ได้ดำเนินโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งมีการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย การดำเนินงาน การติดตามผลการดำเนินงาน จากการดำเนินงานตามโครงการซึ่งได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง แต่จากการรายงานตนเองของสถานศึกษา (SAR) เปรียบเทียบปีการศึกษา 2559 – ปีการศึกษา 2560 พบว่าผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ต่ำกว่าระดับจังหวัด ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยทุกรายวิชาของนักเรียนค่อนข้างต่ำ ผลการประเมินสมรรถนะและผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนต่ำ จำนวนนักเรียนลาออกกลางคันเพิ่มสูงขึ้น และสถิตินักเรียนกลุ่มเสี่ยงด้านยาเสพติดมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น (โรงเรียนวัดราชโอรส, 2561 : 24) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนวัดราชโอรสและคณะกรรมการบริหารโรงเรียนจึงมีความเห็นว่าควรจัดกิจกรรมเพิ่มเติมในโครงการเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว อีกทั้งโครงการยังมิได้มีการประเมินผลการดำเนินโครงการว่าบรรลุผลตามวัตถุประสงค์หรือไม่ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีความพึงพอใจมากน้อยเพียงใด หรือมีจุดใดที่ต้องแก้ไขปรับปรุงหรือพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ดีขึ้นกว่าเดิม ผู้รายงานในฐานะผู้อำนวยการสถานศึกษา ได้เล็งเห็นความสำคัญของโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จึงมีความประสงค์ที่จะประเมินโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนวัดราชโอรส ช่วงระหว่างปีการศึกษา 2561 - ปีการศึกษา 2563 และเห็นว่าวิธีการประเมินโครงการแบบชิปปี้ (CIPP Model) ของ แดเนียล แอล สตัฟเฟิลบีม (Daniel L. Stufflebeam) เป็นวิธีการที่เหมาะสม เพื่อจะได้นำผลที่ได้จากการประเมินไปแก้ไข ปรับปรุง พัฒนาการดำเนินงานตามโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และยังเป็นแนวทางให้แก่โรงเรียนอื่นๆ ที่มีการดำเนินงานในลักษณะเดียวกันต่อไป

วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

เพื่อประเมินโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนวัดราชโอรส ปีการศึกษา 2561 – ปีการศึกษา 2563 ดังนี้

1. เพื่อประเมินด้านบริบทของโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนวัดราชโอรส
2. เพื่อประเมินด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนวัดราชโอรส
3. เพื่อประเมินด้านกระบวนการของโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนวัดราชโอรส
4. เพื่อประเมินด้านผลผลิตของโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนวัดราชโอรส

ขอบเขตของการประเมินโครงการ

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การประเมินโครงการครั้งนี้เป็นการประเมินโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนวัดราชโอรส ในปีการศึกษา 2561 – ปีการศึกษา 2563 มีขอบเขตด้านเนื้อหาการประเมินจากการประยุกต์ใช้การประเมินตามรูปแบบชิปปี้ (CIPP Model) ของแดเนียล แอล สตัฟเฟิลบีม (Daniel L. Stufflebeam) ในองค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่

1.1 ด้านบริบทของโครงการ (Context Evaluation : C) เกี่ยวกับความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ของโครงการกับนโยบายทางการศึกษา ความต้องการของผู้ปกครองนักเรียนและชุมชน ความต้องการจำเป็นและความเป็นไปได้ของโครงการ

1.2 ด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการ (Input Evaluation : I) เกี่ยวกับความเหมาะสมและเพียงพอของบุคลากร งบประมาณ ระยะเวลา การสนับสนุนของฝ่ายบริหารและความร่วมมือของผู้ปกครอง และชุมชน

1.3 ด้านกระบวนการของโครงการ (Process Evaluation : P) เกี่ยวกับการบริหารงาน และการดำเนินงานโดยประยุกต์ใช้ตามขั้นตอนการดำเนินงาน การวางแผน การดำเนินงาน การประเมินผล การปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานของกิจกรรม จุดเด่น จุดด้อย และข้อเสนอแนะในการปรับปรุงและพัฒนา

1.4 ด้านผลผลิตของโครงการ (Product Evaluation : P) ดังนี้

1.4.1 ผลสำเร็จของการดำเนินโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนวัดราชโอรส ประกอบด้วยกิจกรรมหลัก จำนวน 6 กิจกรรม ได้แก่ (1) ผลสำเร็จของการดำเนินกิจกรรมพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน (2) ผลสำเร็จของการดำเนินกิจกรรมห้องเรียนสีขาว (3) ผลสำเร็จของการดำเนินกิจกรรมเสริมสร้างนักเรียน (4) ผลสำเร็จของการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมความปลอดภัยในโรงเรียนและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ (5) ผลสำเร็จของการดำเนินกิจกรรมเพื่อนที่ปรึกษา และ (6) ผลสำเร็จของการดำเนินกิจกรรมพัฒนานวัตกรรมการ R.O. Student Care

1.4.2 ความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่มีต่อโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนวัดราชโอรส

1.4.3 ผลที่เกิดจากการดำเนินโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนวัดราชโอรสทั้งระบบ จำนวน 4 ส่วน ได้แก่ (1) ผลที่เกิดกับนักเรียน (2) ผลที่เกิดกับครู (3) ผลที่เกิดกับผู้บริหารสถานศึกษา และ (4) ผลที่เกิดกับสถานศึกษา

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการประเมินโครงการในปีการศึกษา 2561 – ปีการศึกษา 2563 แบ่งเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่

2.1.1 กลุ่มที่ 1 สำหรับการประเมินด้านบริบทของโครงการ ได้แก่ คณะกรรมการบริหารโรงเรียน จำนวน 15 คน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 15 คน

2.1.2 กลุ่มที่ 2 สำหรับการประเมินด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการ ได้แก่ คณะกรรมการบริหารโรงเรียน จำนวน 15 คน และครู ปีการศึกษา 2561 – ปีการศึกษา 2563 จำนวน 109, 125 และ 120 คน ตามลำดับ

2.1.3 กลุ่มที่ 3 สำหรับการประเมินด้านกระบวนการของโครงการ ได้แก่ คณะกรรมการบริหารโรงเรียน จำนวน 15 คน และครู ปีการศึกษา 2561 – ปีการศึกษา 2563 จำนวน 109, 125 และ 120 คน ตามลำดับ

2.1.4 กลุ่มที่ 4 สำหรับการประเมินด้านผลผลิตของโครงการ ในประเด็นผลสำเร็จของการดำเนินโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนวัดราชโอรส และความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 15 คน คณะกรรมการบริหารโรงเรียน จำนวน 15 คน ครู ปีการศึกษา 2561 – ปีการศึกษา 2563 จำนวน 109, 125 และ 120 คน นักเรียนและผู้ปกครองนักเรียน ปีการศึกษา 2561 – ปีการศึกษา 2563 จำนวน 2,706, 2,759 และ 2,929 คน ตามลำดับ

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการประเมินโครงการในปีการศึกษา 2561 – ปีการศึกษา 2563 จำนวน 4 กลุ่ม ได้แก่

2.2.1 กลุ่มที่ 1 สำหรับการประเมินด้านบริบทของโครงการ ได้แก่ คณะกรรมการบริหารโรงเรียน จำนวน 14 คน (ไม่รวมผู้อำนวยการสถานศึกษา) และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 13 คน (ไม่รวมผู้อำนวยการสถานศึกษาและตัวแทนครู)

2.2.2 กลุ่มที่ 2 สำหรับการประเมินด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการ ได้แก่ คณะกรรมการบริหารโรงเรียน จำนวน 14 คน และครู ปีการศึกษา 2561 – ปีการศึกษา 2563 จำนวน 109, 125 และ 120 คน ตามลำดับ

2.2.3 กลุ่มที่ 3 สำหรับการประเมินด้านกระบวนการของโครงการ ได้แก่ คณะกรรมการบริหารโรงเรียน จำนวน 14 คน และครู ปีการศึกษา 2561 – ปีการศึกษา 2563 จำนวน 109, 125 และ 120 คน ตามลำดับ

2.2.4 กลุ่มที่ 4 สำหรับการประเมินด้านผลผลิตของโครงการ ในประเด็นผลสำเร็จของการดำเนินโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนวัดราชโอรส และความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 13 คน คณะกรรมการบริหารโรงเรียน จำนวน 14 คน ครู ปีการศึกษา 2561 – ปีการศึกษา 2563 จำนวน 109, 125 และ 120 คน นักเรียนและผู้ปกครองนักเรียน ปีการศึกษา 2561 – ปีการศึกษา 2563 จำนวน 338, 338 และ 341 คน ตามลำดับ

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ใช้ในการประเมินโครงการครั้งนี้ ได้แก่ การประเมินด้านบริบท (Context Evaluation) การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) และการประเมินผลผลิต (Product Evaluation)

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา

การประเมินโครงการครั้งนี้เป็นประเมินโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนวัดราชโอรส ตั้งแต่ปีการศึกษา 2561 – ปีการศึกษา 2563

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. โครงการ หมายถึง โครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนวัดราชโอรส ที่มุ่งช่วยเหลือ ส่งเสริม พัฒนานักเรียน ให้สำเร็จการศึกษาอย่างมีคุณภาพ มีการกำหนดจุดมุ่งหมาย กิจกรรม งบประมาณ ระยะเวลาการดำเนินกิจกรรม ตามนโยบายด้านการดูแลช่วยเหลือของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ในปีการศึกษา 2561 – ปีการศึกษา 2563 ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมหลัก จำนวน 6 กิจกรรม ได้แก่

1.1 กิจกรรมพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง การดำเนินงานดูแล พัฒนาและส่งเสริมนักเรียนให้ปลอดภัยเสถียรและสบาย มีทักษะ ประสบผลสำเร็จในการศึกษาเล่าเรียน สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ประกอบด้วยกิจกรรมย่อย 5 กิจกรรม ได้แก่ (1) กิจกรรมรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล (2) กิจกรรมคัดกรองนักเรียน (3) กิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหา (4) กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียน และ (5) กิจกรรมส่งต่อนักเรียน

1.2 กิจกรรมห้องเรียนสีขาว หมายถึง การดำเนินงานป้องกันนักเรียนมิให้ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดและอบายมุขด้วยการกล่อมเกลานักเรียนให้มีจิตสาธารณะ มีความเป็นผู้นำ และฝึกความรับผิดชอบประกอบด้วยกิจกรรมย่อย 2 กิจกรรม ได้แก่ (1) กิจกรรมกลยุทธ์ห้องเรียนสีขาว 4 ด้าน ได้แก่ การมีแหล่งเรียนรู้ การดูแลช่วยเหลือ (ให้คำปรึกษา แนะนำ) การเอื้อเฟื้อด้วยคุณธรรม (มีหลักธรรมประจำห้องเรียน) และการสร้างสรรค์ด้วยกิจกรรม และ (2) กิจกรรมการจัดองค์กรภายในห้องเรียนสีขาว 4 ฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายการเรียน ฝ่ายการงาน ฝ่ายสารวัตรนักเรียนและฝ่ายกิจกรรม

1.3 กิจกรรมเสริมสร้างนักเรียน หมายถึง การจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีความเก่ง ความดี และมีความสุข ประกอบด้วยกิจกรรมหลัก 3 กิจกรรม ดังนี้

1.3.1 กิจกรรมเสริมสร้างนักเรียนด้านวิชาการ ประกอบด้วย (1) กิจกรรมแข่งขันทักษะทางวิชาการของกลุ่มสาระการเรียนรู้ (2) กิจกรรมราชโอรสปริทรรศน์ (3) กิจกรรมบูรณาการทางวิชาการของทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ (4) กิจกรรมส่งเสริมรักการอ่าน และ (5) กิจกรรมส่งเสริมความสามารถนักเรียน

1.3.2 กิจกรรมเสริมสร้างนักเรียนด้านคุณธรรมจริยธรรม ประกอบด้วย (1) กิจกรรมทำบุญตักบาตรทุกวันพฤหัสบดี (2) กิจกรรมสักการะพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 3 พระมหาเจษฎาราชเจ้าในวันพระราชสมภพและวันเสด็จขึ้นครองราชย์ (3) กิจกรรมวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เช่น วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา วันเข้าพรรษา และวันออกพรรษา เป็นต้น (4) กิจกรรมค่ายคุณธรรม และ (5) กิจกรรมแห่เทียนพรรษาพระราชทาน

1.3.3 กิจกรรมเสริมสร้างนักเรียนด้านทักษะชีวิต ประกอบด้วย (1) กิจกรรมเรียนรู้กฎหมายจราจรและยาเสพติด (2) กิจกรรมซ้อมดับเพลิงและอพยพหนีไฟ (3) กิจกรรมทักษะว่ายน้ำเพื่อชีวิต (4) กิจกรรมธนาคารโรงเรียน (5) กิจกรรมคลินิกเสมารักษ์ (6) กิจกรรมรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด และ (7) กิจกรรมกีฬาต้านยาเสพติดและอบายมุข

1.4 กิจกรรมส่งเสริมความปลอดภัยและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน หมายถึง การจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความปลอดภัยให้กับนักเรียน รวมทั้งพัฒนาบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการสอนของครูและการเรียนรู้ของนักเรียน ประกอบด้วยกิจกรรม จำนวน 3 กิจกรรม

ได้แก่ (1) กิจกรรมพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน (2) กิจกรรมพัฒนาแหล่งเรียนรู้และระบบอินเทอร์เน็ต และ (3) กิจกรรมติดตั้งกล้องวงจรปิด

1.5 กิจกรรมเพื่อนที่ปรึกษา (YC: Youth counselor) หมายถึง กิจกรรมที่ดำเนินการเพื่อให้นักเรียนมีความรู้และทักษะการให้คำปรึกษา อันเป็นการช่วยป้องกันและบรรเทาระดับความรุนแรงของปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นกับสุขภาพจิตและพฤติกรรมของนักเรียน ประกอบด้วยกิจกรรมย่อยจำนวน 4 กิจกรรม ได้แก่ (1) กิจกรรมสำรวจสุขภาพจิตด้วยเครื่องมือทางจิตวิทยา โดยใช้แบบทดสอบ Thai Happiness Indicator.(TMHI -15) ของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (2) กิจกรรมอบรมแกนนำเพื่อนที่ปรึกษาส่งเสริมสุขภาพจิตผู้เรียน (3) กิจกรรมอบรมเครือข่ายแกนนำเพื่อนที่ปรึกษาส่งเสริมสุขภาพจิตผู้เรียน และ (4) กิจกรรมศูนย์เพื่อนให้คำปรึกษาเพื่อนส่งเสริมสุขภาพจิตผู้เรียน

1.6 กิจกรรมพัฒนานวัตกรรม R.O. Student Care หมายถึง การพัฒนานวัตกรรมในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนวัดราชโอรส เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลและคัดกรองนักเรียนควบคู่กับระบบเช็คชื่อนักเรียน มีฐานข้อมูลจากสิ่งที่โรงเรียนต้องการวิเคราะห์นักเรียน เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับครูที่ปรึกษาในการรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และจัดเก็บข้อมูลนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

2. การประเมินโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง การตรวจสอบการดำเนินการโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนวัดราชโอรส ปีการศึกษา 2561 – ปีการศึกษา 2563 โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบชิปปี้ (CIPP Model) ประกอบด้วยการประเมิน จำนวน 4 ด้าน ได้แก่

2.1 ด้านบริบทของโครงการ (Context Evaluation) หมายถึง การประเมินความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ของโครงการกับนโยบายทางการศึกษา ความต้องการของผู้ปกครอง นักเรียนและชุมชน ความต้องการจำเป็นและความเป็นไปได้ของโครงการ

2.2 ด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการ (Input Evaluation) หมายถึง การประเมินความเหมาะสมและเพียงพอของบุคลากร งบประมาณ ระยะเวลา การสนับสนุนของฝ่ายบริหารและความร่วมมือของผู้ปกครองนักเรียนและชุมชน

2.3 ด้านกระบวนการของโครงการ (Process Evolution) หมายถึง การประเมินเกี่ยวกับการบริหารงานและการดำเนินงานโดยประยุกต์ใช้ตามขั้นตอนการดำเนินงาน การวางแผน การดำเนินงาน การประเมินผล การปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานของกิจกรรม จุดเด่น จุดด้อย และข้อเสนอแนะในการปรับปรุงและพัฒนา

2.4 ด้านผลผลิตของโครงการ (Product Evaluation) หมายถึง การประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการปีการศึกษา 2561 – ปีการศึกษา 2563 ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่

2.4.1 ผลสำเร็จของการดำเนินงานตามโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนวัดราชโอรส ประกอบด้วย กิจกรรมหลัก จำนวน 6 กิจกรรม ได้แก่ (1) ผลสำเร็จของการดำเนินกิจกรรมพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน (2) ผลสำเร็จของการดำเนินกิจกรรมห้องเรียนสีขาว (3) ผลสำเร็จของการดำเนินกิจกรรมเสริมสร้างนักเรียน (4) ผลสำเร็จของการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมความปลอดภัยและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน (5) ผลสำเร็จของการดำเนินกิจกรรมเพื่อนที่ปรึกษา และ (6) ผลสำเร็จของการดำเนินกิจกรรมพัฒนานวัตกรรม R.O. Student Care

2.4.2 ความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่มีต่อโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนวัดราชโอรส หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ คณะกรรมการบริหาร

โรงเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ครู นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียน ที่มีต่อโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนวัดราชโอรส

2.4.3 ผลที่เกิดจากการดำเนินโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนวัดราชโอรส หมายถึง ผลที่เกิดขึ้นกับโรงเรียนวัดราชโอรส จำนวน 4 ส่วน ได้แก่

1) ผลที่เกิดกับนักเรียน หมายถึง รางวัลที่ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติจากการได้เข้าร่วมการประกวดแข่งขันจากองค์กรภายนอกในระดับประเทศ ระดับภาค และระดับเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งแสดงถึงคุณภาพนักเรียนในด้านความสามารถทางวิชาการ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสมรรถนะที่สำคัญของผู้เรียน

2) ผลที่เกิดกับครู หมายถึง รางวัลที่ได้รับจากการยกย่อง เชิดชูเกียรติจากการที่ได้ปฏิบัติหน้าที่ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หรือเข้าร่วมการประกวดแข่งขันจากองค์กรภายนอกในระดับประเทศ ระดับภาค และระดับเขตพื้นที่การศึกษา

3) ผลที่เกิดกับผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง รางวัลที่ได้รับจากการยกย่อง เชิดชูเกียรติจากการที่ได้ปฏิบัติหน้าที่ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หรือเข้าร่วมการประกวดแข่งขันจากองค์กรภายนอกในระดับประเทศ ระดับภาค และระดับเขตพื้นที่การศึกษา

4) ผลที่เกิดกับสถานศึกษา หมายถึง รางวัลที่ได้รับจากการยกย่องเชิดชูเกียรติจากการดำเนินโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หรือเข้าร่วมการประกวดแข่งขันจากองค์กรภายนอกในระดับประเทศ ระดับภาค และระดับเขตพื้นที่การศึกษา

3. ความพึงพอใจ หมายถึง ระดับความพึงพอใจหรือทัศนคติที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการดำเนินกิจกรรมตามโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนวัดราชโอรส

4. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง ตัวแทนของประชาชนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในหมู่บ้าน ชุมชน ที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนหรือสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในชุมชน ประกอบด้วย ประธานกรรมการ กรรมการที่เป็นผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้แทนพระภิกษุ ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้อำนวยการสถานศึกษา รวมทั้งสิ้น 15 คน ในการประเมินโครงการครั้งนี้ ใช้คณะกรรมการในการประเมิน จำนวน 13 คน (ไม่รวมผู้อำนวยการสถานศึกษาและผู้แทนครู)

5. คณะกรรมการบริหารโรงเรียน หมายถึง ผู้บริหารและครูที่ได้รับมอบหมายให้มีส่วนร่วมในการประชุม วางแผน ขับเคลื่อนการดำเนินงานของโรงเรียนวัดราชโอรส ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา ผู้ช่วยรองผู้อำนวยการสถานศึกษา หัวหน้างานพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพการศึกษามาตรฐานสากล รวมทั้งสิ้น 15 คน ในการประเมินโครงการครั้งนี้ ใช้คณะกรรมการในการประเมิน จำนวน 14 คน (ไม่รวมผู้อำนวยการสถานศึกษา)

6. ครู หมายถึง ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนวัดราชโอรส ที่มีหน้าที่รับผิดชอบงานสอนนักเรียน ปีการศึกษา 2561 – ปีการศึกษา 2563 (ไม่รวมครูที่ปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการบริหารโรงเรียน)

7. นักเรียน หมายถึง ผู้เรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนวัดราชโอรส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ปีการศึกษา 2561 – ปีการศึกษา 2563

8. ผู้ปกครองนักเรียน หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่ปกครองดูแลนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนวัดราชโอรส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ปีการศึกษา 2561 – ปีการศึกษา 2563

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. นักเรียนโรงเรียนวัดราชโอรสได้รับการช่วยเหลือและส่งเสริมพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ
2. คณะกรรมการและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของโครงการมีเจตคติ ความพึงพอใจที่ดีต่อการดำเนินโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อการร่วมมือดำเนินโครงการต่อไปในอนาคต
3. โรงเรียนวัดราชโอรสได้ดำเนินโครงการที่ดี มีประโยชน์ คุ่มค่า เพื่อช่วยเหลือส่งเสริมพัฒนานักเรียน
4. ใช้เป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในการกำหนดนโยบายเพื่อพัฒนาการบริหารโรงเรียนทำให้โรงเรียนวัดราชโอรสเป็นสถานศึกษาที่มีการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เป็นเลิศ และได้รับการยอมรับจากผู้ปกครองนักเรียนและชุมชน
5. ใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องตัดสินใจในการกำหนดกิจกรรมการพัฒนาโรงเรียนวัดราชโอรสให้เป็นสถานศึกษาที่มีระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เข้มแข็งเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานให้สูงขึ้น

รูปแบบของการประเมินโครงการ

การรายงานการประเมินโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนวัดราชโอรส ผู้รายงานใช้รูปแบบการประเมินแบบซิปป (CIPP Model) ของแดเนียล แอล สตัฟเฟิลบีม (Daniel L. Stufflebeam) ประกอบด้วยการประเมิน จำนวน 4 ด้าน ได้แก่

1. ด้านบริบท (Context Evaluation) เป็นการประเมินสถานะแวดล้อมทั่วไปของโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นรูปแบบพื้นฐานของการประเมินทั่ว ๆ ไป เป็นการประเมินเพื่อให้ได้มาซึ่งเหตุผลเพื่อช่วยในการกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการ โดยเน้นด้านความสัมพันธ์เกี่ยวกับสถานะแวดล้อม นอกจากนี้ยังช่วยในการวิเคราะห์ปัญหาเพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานที่จะเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจ จำนวน 3 ส่วน ได้แก่ (1) ความต้องการความจำเป็นของโครงการ (2) ความเป็นไปได้ของโครงการ และ (3) วัตถุประสงค์ของโครงการ
2. ด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) เป็นการประเมินเพื่อใช้ในการตัดสินใจในความเหมาะสมตามแผนที่วางไว้ให้ชัดเจนขึ้น เพื่อดูว่าจะมีส่วนเกี่ยวข้องหรือช่วยในการบรรลุตามจุดมุ่งหมายของโครงการหรือไม่ ในองค์ประกอบ จำนวน 2 ส่วน ได้แก่ (1) ด้านความพร้อมของบุคคลที่เกี่ยวข้อง และ (2) ด้านความเพียงพอด้านทรัพยากรต่าง ๆ
3. ด้านกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการประเมินกระบวนการได้แก่ (1) การบริหารงาน (2) การดำเนินงานเพื่อให้ได้ข้อมูลย้อนกลับ (feedback) แก่ผู้รับผิดชอบ
4. ด้านผลผลิต (Product Evaluation) เป็นการประเมินผลผลิตของความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของโครงการในด้านผลที่เกิดจากการดำเนินงานโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ดังแผนภูมิที่ 1

แผนภูมิที่ 1 แสดงรูปแบบการประเมินโครงการ

